

**ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
នាយកដ្ឋានជួញដូរយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ**

បច្ចេកទេស

ចិញ្ចឹមកង្កែបក្នុងអាង

រៀបចំដោយ:

**នាយកដ្ឋានជួញដូរយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
សហការជាមួយនាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍វិប្បកម្ម នៃរដ្ឋបាលធរណីមូល
ឧបត្ថម្ភការនោះទុំដោយ: ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ**

ឆ្នាំ២០១៩

អាសយដ្ឋាន : ផ្ទះលេខ២០០ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ទន្លេបាសាក់
ខណ្ឌច្បារមន រាជធានីភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ : ០១២ ៩៨ ៨៣ ៣៧
: ០៩៩ ៨២ ២៦ ៦៨

Facebook : នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម/Department of Agricultural Extension

គេហទំព័រ : <http://www.khmeragri-info>

ក្រុមការងារចងក្រង សៀវភៅបច្ចេកទេសកសិកម្ម ស្តីពីការចិញ្ចឹមកង្កែបក្នុងអាងស្នូមការអន្សាស្រយី
 ពីប្រយោជន៍អ្នកអានផងដែរ បើសិនជាការបោះពុម្ពផ្សាយកូនសៀវភៅបច្ចេកទេសកសិកម្ម ជាលើក
 ទី១នេះ គឺមានការខ្វះចន្លោះ ផ្នែកបច្ចេកទេស រូបភាព និងអក្ខរាវិរុទ្ធ រាល់ការខ្វះខាតទាំងនេះ
 ក្រុមការងារយើងខ្ញុំ សង្ឃឹមថា នឹងទទួលបាននូវការជួយកែលម្អ បំពេញ
 បន្ថែមពីសំណាក់ប្រិយមិត្តអ្នកអានគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន រាល់ការកែលម្អទាំងអស់
 នោះ ក្រុមការងារយើងខ្ញុំ នឹងយកទៅចងក្រងសម្រាប់ការបោះពុម្ពផ្សាយ
 ជាលើកទី២បន្តទៀត។ សូមអរគុណ!

សៀវភៅ

ស្តីពី

បច្ចេកទេសវិញ្ញាបកខ្លែបក្កុខអាង

រៀបចំដោយ

នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

សហការជាមួយ

នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម នៃរដ្ឋបាលជលផល

បោះពុម្ពលើកទី១ ចំនួន ២០០០ ច្បាប់

ឧបត្ថម្ភការបោះពុម្ពដោយ: ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

រក្សាសិទ្ធិដោយ: នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

សមាសភាពចូលរួមចំណែកផលិតកូនស្លៀវនៅ ស្តីពីបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមកង្កែបក្នុងអាង

I. ទីប្រឹក្សាផ្តល់យោបល់:

- ១. ឯកឧត្តម **អេង ជាសាន** ប្រតិភូរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទទួលបន្ទុកជាប្រធានរដ្ឋបាលជលផល
- ២. បណ្ឌិត **ម៉ៅ មិនា** នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។

II. អ្នករៀបរៀង:

លោក **វ៉ាន ខុច** នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។

III. អ្នកស្រាវជ្រាវ:

ក្រុមការងារនាយកដ្ឋានវារីវប្បកម្ម នៃរដ្ឋបាលជលផល។

IV. ក្រុមការងារត្រួតពិនិត្យ និងកែសម្រួល:

- ១. លោក **សេ គន្ធី** នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម នៃរដ្ឋបាលជលផល
- ២. លោក **អ៊ិន ឡុង** នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម នៃរដ្ឋបាលជលផល
- ៣. លោក **ហុន ទ្រី** នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។

១. សេចក្តីផ្តើម..... ១

២. អត្ថប្រយោជន៍នៃការចិញ្ចឹមកង្កែបក្នុងអាង..... ២

៣. លក្ខណៈជីវសាស្ត្រកង្កែប..... ៣

 ៣.១. ចំណាត់ថ្នាក់កង្កែប..... ៣

 ៣-២- ប្រភេទកង្កែបចិញ្ចឹម..... ៣

 ៣-៣- ការវិវត្តន៍កូនកង្កែប..... ៤

 ៣.៤. ចរិតស៊ីចំណី..... ៥

 ៣.៥. លក្ខខណ្ឌមជ្ឈដ្ឋានរស់នៅ..... ៥

៤. ការជ្រើសរើសទីតាំងអាងចិញ្ចឹមកង្កែប..... ៦

៥. ការសាងសង់អាងចិញ្ចឹមកង្កែប..... ៧

 ៥.១. ប្រភេទអាង..... ៧

 ៥.២. ទំហំអាង..... ៧

 ៥.៣. លក្ខណៈបាតអាង..... ៩

 ៥.៤. ប្រព័ន្ធទុយោបញ្ចេញ បញ្ចូលទឹក..... ១០

 ៥.៥. ដំបូលអាងចិញ្ចឹមកង្កែប..... ១១

៦. ការដឹកជញ្ជូនកូនកង្កែប..... ១២

៧. ដង់ស៊ីតេកូនកង្កែបដាក់ចិញ្ចឹម..... ១៣

៨. ចំណី និងការផ្តល់ចំណី..... ១៣

 ៨.១ ប្រភេទចំណីស្រស់..... ១៣

 ៨.២. ប្រភេទចំណីផ្សំ..... ១៤

 ៨.៣ របៀបគណនាប្រូតេអ៊ីនចំណី..... ១៥

 ៨.៤ ប្រភេទចំណីគ្រាប់..... ១៥

៩. ការគ្រប់គ្រង..... ១៧

១០. រដូវកាលចិញ្ចឹមកង្កែប..... ១៧

១១. ការតាមដានកម្រិតលូតលាស់ និងអត្រារស់ជាមធ្យមរបស់កង្កែបចិញ្ចឹម..... ១៧

 ១១.២ ការតាមដានអត្រារស់..... ១៨

១២. ជំងឺ និងការព្យាបាល..... ១៨

 ១២.១ ជំងឺ និងការការពារ..... ១៨

 ១២.២ ការព្យាបាល..... ២១

១៣. ការប្រមូលផល..... ២៤

១៤. កត្តាជោគជ័យនៅក្នុងការចិញ្ចឹមកង្កែប..... ២៥

បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមកង្កែបក្នុងអាង

១. សេចក្តីផ្តើម

កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១០ ដល់ឆ្នាំ២០១៣ កន្លងមកនេះ យើងបានសង្កេតឃើញថា សកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្ម ជាពិសេសបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមកង្កែបនៅក្នុងប្រព័ន្ធអាង តាមមូលដ្ឋាន ជនបទនៅក្នុងខេត្តចំនួនបួនគឺកំពង់ចាម កំពង់ធំ សៀមរាប និងបន្ទាយមានជ័យ បានធ្វើឱ្យកសិករក្រីក្រមានការចាប់អារម្មណ៍ និងចូលរួមចិញ្ចឹមកង្កែបតាមបែបគ្រួសារនេះយ៉ាងច្រើនកុះករ មិនតែប៉ុណ្ណោះកសិករដែលមានបទពិសោធន៍ក្នុងការចិញ្ចឹមកង្កែបជាច្រើនឆ្នាំកន្លងមកនេះបានជួយធ្វើការផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសបន្ថែមដល់កសិករដទៃទៀតដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍នៅក្នុងការចិញ្ចឹមកង្កែបទាំងនៅក្នុងតំបន់ និងមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន និងតាមបណ្តាខេត្តផ្សេងៗទៀតនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ដោយឃើញមានការចាប់អារម្មណ៍ពីគ្រប់ស្រទាប់ប្រជាកសិករក្នុងការចង់ចិញ្ចឹមកង្កែបនេះហើយ ទើបមន្ត្រីជំនាញបច្ចេកទេសនៃនាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម នៃរដ្ឋបាលផលិតផលបានធ្វើការសហការជាមួយនាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីរៀបចំកែសម្រួល និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ឯកសារបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមកង្កែបដែលបានផ្សព្វផ្សាយកន្លងមកឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរឡើងតាមរយៈការបញ្ចូលនូវចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ថ្មីៗបន្ថែមទៀតដោយសង្ខេប ងាយយល់ និងអាចចងចាំបាន សម្រាប់បន្តផ្សព្វផ្សាយដល់ទាំងកសិករចិញ្ចឹមកង្កែបសិក្សាស្វែងយល់បន្ថែម។

អត្ថបទណែនាំបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមកង្កែបនេះ ត្រូវបានរៀបចំកែសម្រួលចងក្រងឡើងវិញ ដោយផ្ដោតជាសំខាន់លើបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមកង្កែប តាមបែបប្រពលវប្បកម្មនៅកន្លែងបុរេព័ន្ធអាងជុំសង្កាត់ដំណែងកសិករតាមជនបទមានលទ្ធភាពអាចផ្ទេរទៅហាននិងទទួលបាននូវលទ្ធផលល្អ។ ប្រព័ន្ធអាងទាំងនោះដែលអាចចិញ្ចឹមកង្កែបបានរួមមាន

ដូចជា អាងបេតុង ឬអាងស៊ីម៉ង់ត៍ អាងកៅស៊ូ ឆ្នាំងស្លឹក អាងឬស្សី អាងសង្ក្រាន ឆ្នាំងស្លឹក។ ដោយប្រើប្រាស់ចំណីគ្រាប់ ឬចំណីជុំពីសមាសធាតុធម្មជាតិផ្សេងៗ មានស្រាប់តាមមូលដ្ឋានរបស់កសិករអាចរកបាន និងអាចចិញ្ចឹមកង្កែបបានប្រកបដោយ សុខភាពល្អ ធំធាត់ លូតលាស់លឿន និងសម្រេចជោគជ័យ ទទួលបាននូវទិន្នផលខ្ពស់ ហើយចិញ្ចឹមនៅក្នុងរយៈពេលខ្លី ចន្លោះពី២ខែ ទៅ៣ខែប៉ុណ្ណោះ នោះយើងនឹងអាច ធ្វើការប្រមូលផលបាន។

២- អត្ថប្រយោជន៍នៃការចិញ្ចឹមកង្កែបក្នុងអាង

ការចិញ្ចឹមកង្កែបក្នុងអាងមានលក្ខណៈល្អៗជាច្រើន និងផ្តល់អំណោយផល ព្រមទាំងអត្ថប្រយោជន៍មួយចំនួនដល់កសិករ ក៏ដូចជារ៉ាំវិប្បករដូចខាងក្រោម៖

- ✓ មានលក្ខណៈបច្ចេកទេសនៅក្នុងការចិញ្ចឹមសាមញ្ញៗ ងាយស្រួលដល់ កសិករអាចអនុវត្តធ្វើបានដោយប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិមានស្រាប់តាមមូលដ្ឋាន របស់ពួកគាត់

- ✓ ប្រើប្រាស់ទីធ្លាឬផ្ទៃដីតូចល្មមនៅក្នុងការចិញ្ចឹមដូចជានៅក្នុងបរិវេណជុំវិញ ផ្ទះរបស់កសិករជាដើម។

- ✓ ប្រើប្រាស់បរិមាណទឹកតិចនៅក្នុងការចិញ្ចឹមមួយវគ្គៗ (វដ្តចិញ្ចឹមនីមួយៗ)
- ✓ ចិញ្ចឹមនៅក្នុងរយៈពេលខ្លីតែប៉ុណ្ណោះ កសិករអាចធ្វើការប្រមូលផលបាន
- ✓ កសិករអាចងាយរកទិញបាននូវប្រភពកូនពូជនៅតាមមូលដ្ឋានរបស់ពួក គាត់នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ

- ✓ កង្កែបមានរស់ជាតិឆ្ងាញ់ និងកម្រិតប្រូតេអ៊ីនខ្ពស់ ព្រមទាំង ជួយជំរុញ ប្រព័ន្ធរំលាយអាហារបានលឿន

- ✓ កង្កែបមានទីផ្សារល្អ និងតម្លៃសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់
- ✓ ការចិញ្ចឹមកង្កែប មិនត្រឹមតែអាចជួយបង្កើនប្រាក់ចំណូលគ្រួសារប៉ុណ្ណោះ ទេ ថែមទាំងអាចជួយកាត់បន្ថយការចាប់កង្កែបពីធម្មជាតិផងដែរ ដែលជាភ្នាក់ងារជួយ កម្ចាត់សត្វល្អិតចង្រៃ និងដង្កូវបំផ្លាញដំណាំកសិកម្ម។

៣- លក្ខណៈជីវសាស្ត្រកង្កែប

៣.១. ចំណាត់ថ្នាក់កង្កែប

ផ្នែក : Chordata

- ថ្នាក់ : Amphibia

- លំដាប់ : Anura

- អំបូរ : Ranidea

- ពូជ : Rana

- ប្រភេទ : H.tigerinus

- ឈ្មោះខ្មែរ : កង្កែបកូប (កង្កែបមាឌធំ)

- ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ : RANA TIGRINA

៣-២- ប្រភេទកង្កែបចិញ្ចឹម

នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ យើងសង្កេតឃើញថា មានពូជកង្កែបពីរប្រភេទជាសំខាន់ ដែលកសិករបាន និងកំពុងចិញ្ចឹមនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាយើង នោះគឺពូជដែលបាននាំ ចូលមកពីប្រទេសថៃ និងពូជនាំចូលពីប្រទេសវៀតណាម ឬពូជចាប់ពីធម្មជាតិនៅក្នុង ប្រទេសកម្ពុជាយើង ដែលជាទូទៅ ត្រូវប្រជាពលរដ្ឋយើងហៅថាកង្កែបកូប ឬកង្កែប អូប។ ជាទូទៅ គេសង្កេតឃើញថាពូជកង្កែបកូប ឬកង្កែបធម្មជាតិនេះ មានចរាចរ រស់

ពូជកង្កែបនាំចូលពីប្រទេសថៃ
(RANA RUGULOSA)

ពូជកង្កែបនាំចូលពីប្រទេសវៀតណាម
(RANA TIGRINA)

ឯកសារយោង

1. Ouch Lang, 2014. Lecture on frog culture techniques in tanks system. Phnom Penh, Cambodia.
2. P. Sereywath & O. Lang Technical, 2013. Technical manual on frog Culture Technique: Technology and Economic. FAO-EU Food Security Project, GCP/CMB /039/EC & TCP/CMB/3403
3. S. Saopheak 2013. Technical manual on Frog Culture Techniques in Tanks. Tonle Sap Technology Demonstrations for Productivity Enhancement Project-MAFF, Phnom Penh, Cambodia.

